

KATARAKTA (7) *sb*

katarakta *f* (6), **katarakt** *m* (1); katarakta *BielSpr* (2), *Oczko*; katarakta : katarakt *FalZioł* (3 : 1).
k- (4), c- (3); -ct- (5), -kt- (2).

Wszystkie a jasne.

sg N katarakta (2), katarakt (1). \diamond *A* kataraktę (2). \diamond *I* kataraktą (1). \diamond *pl I* kataraktami (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. *lek. Choroba oczu: zaćma, bielmo; cataracta, glaucoma, suffusio (oculi) Cn* (5) : Kolurium iest śniey barzo wyborne na powłokę y na zaćmienie oczu/ naprzeciwno z śtępowaniu wody ku zrzenicy/ zową to cataracta. *FalZioł* III 32c; á tego na nocz w oko w ktorim iest Cataract: pułczżay. *FalZioł* V 79, V 79.

Szereg: »katarakta a (to jest) błonka« (2): Lekarzłtwo na Cataractę/ Tho iest na błonkę ktora bywa miedzy fukienkami ocznemi. *FalZioł* V 78v; *Oczko* 14v.

2. *Oslona, zasłona przed czymś; tu termin wojskowy [cataracta – przedch okna BartBydg; – krata na bramie, mrzeża Calep; cataracta, ut cataractae portarum – brany zatamowanie, to jest żoraw, który podnoszą, albo krata żelaznemi haki, którą spuszcżają nie dopuszczając nieprzyjaciela do miasta; catarrhactae aquarum – tamowanie, zastawidło albo upust wód Mącz 41a; krata żelazna u bram spustna; stawidło u mlyna, u upustu stawów, sadzawek zastawnik; upust, spust w stawie – cataracta Cn]* (2) : Bywála też Serra militaris, álbo Catarcta, thym obyczáiem/ kiedy fie woýłká ielzće nie dobrze śpráwią/ á nieprzyjaciel blifko nádieždża/ thedy postawili náprzodku ieden vff mocny dobrze ściśniony/ zá nimi drugi piefzych s śtrzelbą/ iż byli iáko załóná [...] / á thák zá tą Kátáráktą iako zá ściáną/ mogą fie woýłká powoli śtánáwiác á rozrzędzác *BielSpr* 19v.

Synonimy: 1. *białek, białość, bielmo, błona, błonka, ćma, łuska, makula, mgła, powłoka, zaćmienie.*

AL